

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce: Bc. Tereza Kordíková
Program/obor: Regionální geografie
Název práce: Krajina a lidé: problematika udržitelnosti v širší oblasti Prachovských skal

Hodnocení:

Obsahová stránka práce	Maximální počet bodů	Udělený počet bodů
Metodika (stanovení cílů, výběr metod)	10	9
Struktura práce (vnitřní vyváženost a logická návaznost částí práce)	5	3
Práce s literaturou a dalšími zdroji informací (výběr, způsob použití)	15	10
Tvůrčí přístup a vlastní autorský vklad	20	17
Zhodnocení dosažených výsledků, splnění cílů a přínos práce	20	15
Obsahové zhodnocení netextových částí práce (tabulek, obrázků)	10	8
Formální stránka práce		
Dodržení norem pro formální úpravu práce včetně citačních norem	10	9
Estetická úprava a jazyková stránka práce	10	6
Celkové hodnocení práce	100	77

Navrhované hodnocení: A (100–92 b.), B (91–83 b.), C (82–74 b.), D (73–65 b.), E (64–55 b.), F (54 nebo méně b.).

Klady práce:

Práce má jasně definovaný cíl k jehož naplnění používá přiměřené metody a plně odpovídá zadání. Autorka projevila také vynikající znalost místních podmínek a dobrý přehled v odborné literatuře.

Nedostatky v práci:

Diplomová práce se skládá ze tří odlišných částí, přičemž ne vždy je jasná jejich logická návaznost resp. souvislost. První se v čistě teoretické rovině zabývá pojmem "udržitelný rozvoj" a diskutuje udržitelnost (resp. dopady na životní prostředí) ve vztahu k cestovnímu ruchu.

Druhá část je v podstatě geografický popis zájmového teritoria označovaného v práci jako "širší okolí Prachovských skal" (mimoходом: jak bylo vymezeno? Čistě intuitivně?). Některé části tohoto oddílu působí poněkud samoučelně, např. v charakteristikách podnebí nebo geologického vývoje se vazba na udržitelnost poněkud ztrácí. Z hlediska tématu práce je jak obsahově tak metodologicky nejpřínosnější poměrně obsáhlý oddíl věnovaný vyhodnocení územních podmínek jednotlivých obcí z hlediska udržitelného rozvoje. V něm nicméně není úplně jasné, jestli jde o vlastní práci autorky nebo (jen?) o

poměrně podrobné výpisky z ÚAP SO ORP Jičín – aktualizace č. 5. Prosím, aby autorka při obhajobě svůj autorský podíl blíže specifikovala.

Třetí část práce charakterizuje cestovní ruch ve vymezeném údolí, šířeji diskutuje zejména návštěvnost Prachovských skal, vytíženost ubytovacích zařízení, novou výstavbu v suburbánní zóně kolem Jičína a dopravní problematiku Jičínska, tedy to, co je v zadání označeno jako "vybrané aspekty udržitelnosti". Závěry a doporučení vyplývající z tohoto oddílu působí poněkud triviálně (zejména úvahy o potřebě/možnostech omezení počtu návštěvníků).

Slabinou práce je jednoznačně její jazyková a formální stránka, zřejmě už nebyl čas na závěrečnou revizi textu. To se projevilo např.:

a) občasným zdvojováním informací (např. na str. 26 se píše "Geomorfologicky území náleží do české vysočiny, soustavy česká tabule, podsoustavy české tabule a celku Jičínská pahorkatina s nejvyšším vrcholem Sokol 563 m n. m. (Demek a kol., 2014). Dle geomorfologického členění (Sedláček a kol., 2010) se dále území nachází v podcelku Turnovská pahorkatina, okresu [takto!] Vyskeřská vrchovina, Prachovské skály dále v podokresku Prachovská pahorkatina a v části Prachovské skály." Jen o dvě strany později je pak uvedeno: "Území širšího okolí Prachovských skal náleží do celku Jičínské pahorkatiny, podcelku Turnovské pahorkatiny, okrsku Vyskeřské vrchoviny, podokrsku Prachovské pahorkatiny a části Prachovské skály."

b) občasnými překlady a neobratnými vyjádřeními (str. 12: "nárůst výstavby rodinných domů v částých případech umístěných do krajiny", str. 34: "téměř většina rezervace je součástí evropsky významné lokality Podtrosecká údolí")

c) ne zcela korektní překlady (str. 15: "Světová komise pro místní rozvoj" pro World Commission on Environment and Development, WCED)

Ne zcela funkční je také seznam použitých zkratk - řada z nich je duplicitně vysvětlována i v textu práce, jiné nejsou vysvětleny ani v seznamu, ani v textu (např. na 17 se píše o "indikátorech TUR", na str. 19 o ÚSES (a dokonce o "vytváření ÚSESU"), na str. 25 o CENIA apod.).

Citační aparát je víceméně korektní, i když formálně nepříliš šťastné jsou souhrnné vícenásobné citace na konci odstavců.

Otázky k obhajobě:

na str. 22 se s odvoláním na Páskovou (2014) tvrdí, že: "Dalším příkladem [zavlečení nepůvodních druhů] jsou botanické a zoologické zahrady, kde dochází ke kontrolovanému zavlečení nepůvodních druhů. Jedním z dopadů tak může být snižování diverzity, (Pásková 2014)". Lze snížení diverzity vlivem vybudování botanické nebo zoologické zahrady někde prokázat?

na str. 25 mě zaujalo, že jako zdroje informací o dopadech cestovního ruchu v Prachovských skalách jsou uváděny (pouze) vlastní pozorování a informace (včetně strukturovaných rozhovorů) od provozovatele areálu, firmy J. M. Schlik s.r.o. Aniž bych zpochybňoval jejich kvalifikaci a dobré úmysly, přeci jen jde o firmu, jejíž hlavní činností je hospodaření v lesích, chov ryb, správa budov a výroba palivového dřeva. Jako vnuk hraběcího vrchního lesního hajného vím, že praktické náhledy "lesáků" a "ochránců přírody" nebývají totožné. Jak jste se s tím v práci vyrovnala?

Kdy a jakým právním předpisem byla vytvořena CHKO Český ráj? Informace v práci jsou v tomto ohledu poněkud zmatené (str. 31: "V roce 1994 začala platnost zákona č. 40/1956 Sb., o státní ochraně

přírody, který chráněnou krajinnou oblast definoval a následně byla vyhlášena velkoplošná území v ČR."), proto příslušný dokument přikládám.

Co je vlastně v tab. 1? V textu se uvádí, že "Ve vybraném území se nachází dvě přírodní rezervace Prachovské skály a částečně Podtrosecká údolí a osm přírodních památek (viz. tab.1)", v tabulce je ale 9 položek!

Práci **doporučuji** k obhajobě a navrhuji její hodnocení známkou **C – velmi dobré**.

V Olomouci 18. 5. 2021

.....

Miloš Fřukal
oponent práce

Vyhláška MK čis. 70.261/54 ze dne 1. 3. 1955.
Úřední list částka 31 ze dne 1. 4. 1955.

Zřízení chráněné krajinné oblasti "Český ráj".

Ministerstvo kultury zřídilo se souhlasem ministerstva lesů a dřevařského průmyslu, ministerstva zemědělství, krajského národního výboru a krajské správy lesů v Liberci chráněnou krajinnou oblast "Český ráj" se skupinami státních přírodních rezervací v lesních střediscích Kostí, Pelešanech a Žehrově.

Hranice chráněné krajinné oblasti "Český ráj" vede od dvora Kyselova po státní silnici Turnov - Jičín až do Ktové, kde přechází na potok Libunku, jež sleduje až k silnici mezi Újezdem pod Troskami a Troskovicemi. Po ní se obrací na západ k lesu, po jehož okraji přebíhá na cestu vedoucí jihozápadním směrem k Dolnímu Mlýnu.

Odtud pokračuje cestou na silnici Mladějov - Roven a po ní dále přes Roven a Malechovice do Libošovic, odkudž sleduje silnici na Osek. V ostré zatáčce asi 0,5 km před Osekem uhýbá hranice oblasti po cestě, vedoucí západoseverozápadním směrem, na jižní cíp údolí Plakánku /kóta 254/.

Po západním okraji lesa, obklopujícího Plakánek, stáčí se na sever ke státnímu hradu Kostí a přechází zde na silnici do Branžeže přes Srbsko a Zakopané.

Jižně pod Branžeží uhýbá po cestě ke zřícenině Valečovu, kde navazuje opět na silnici a sleduje ji přes Zásadku, Kavčinu a Olšinu ke dvoru Kurovodicím.

Odtud jde severním směrem na státní silnici Mnichovo Hradiště - Turnov a po ní obchází rybník Žabykor. Severně od Žabykoru uhýbá ohraničení oblasti po okresní silnici na východ ke Žďaru a odtud na jih od Příhraz; zde se obrací na východ a přes dvůr Arnoštice pokračuje cestou při okraji lesa do údolí Žehrovky.

Přes náhon spojující potok Žehrovku s Kacanovským potokem přechází hranice na Kacanovský potok a sleduje ho od mlýna /kóta 243/ až na silnici Vyškeř - Olešnice. Po ní běží hranice severozápadním směrem od Olešnice, kde se obrací na západ a dále na sever do Všeni. Ve Všeni se zatáčí hranice oblasti na severovýchod a pak přes Podhájí, Mašov a Pelešany vybíhá na státní silnici ke dvoru Kyselovu.

Skupina státních přírodních rezervací v lesním středisku Kostí zaujímá lesní oddělení 11 k, 12 d/1, d/2, f, 13 a, b, 20 a, a/1, c, f, 22 a, b, c, k, k/1, a/1, 23 a, b, 24 a, Zájezd, 38 t, u, 40 b, k, n, 54 h, 60 a v celkové výměře 43, 19 ha.

Skupinu státních přírodních rezervací v lesním středisku Pelešanech tvoří lesní oddělení 10 d, h, 11 a/1, 12 d, 13 f, i, k, 14 b, 15 d, e, f/4, 16 d, 17 v, 18 r, 19 x, 21 /celé oddělení/, 22 d, 24 f, 26 i, 30 g/1, 33 i, 41 s, 43 d, 45 d, f/1, 50 e, i, i/2, 57 d, h, 58 g, 61 a, 64 a v celkové výměře 72,31 ha.

Skupina státních přírodních rezervací v lesním středisku Žehrově zaujímá lesní oddělení 70 a, h, o, s, z, ž, 71 g, 72 k, n, 74 f, 75 g, m, n, 76 j, k, o, 79 i, 80 k, 81 h, k, 83 l, n, 85 d, g, 85 a, d, g, 87 e, f, n, 88 i, l, y, z, 89 b, p, 90 f, 92 b, g, 95 u, 96 c, r, s, u, 97 c, 99 b, g, l v celkové výměře 26, 49 ha.

Chráněná krajinná oblast "Český ráj" se státními přírodními rezervacemi je zakreslena v mapách uložených u ministerstva kultury, u Státního památkového ústavu v Praze a u krajského národního výboru v Liberci.

K zabezpečení chráněné krajinné oblasti a státních přírodních rezervací byly stanoveny tyto podmínky:

1. Těžba dřeva se bude provádět tak, aby výměra jednotlivých holosečí nepřesahovala plochu 1/4 ha; obnova lesa bude ponechána, pokud možno, přirozenému zmlazení. Pěstebně se bude postupovat s ohledem na přirozenou skladbu dřevin k dosažení porostů různověkých a smíšených; významné solitery a původní porosty budou šetřeny.
2. Přeměna lesa na jinou kulturu není dovolena.
3. Nynější břehové porosty při tocích a rybnících budou zachovány, doplňovány a ošetřovány.
4. Regulace potoků nebude prováděna a rybníky nebudou rušeny. Zpevňování břehů se bude provádět výsadbou břehových porostů a dřevin, stanovišti odpovídajících.
5. Louky nebudou odvodňovány a přeměňovány v pole; případné výjimky možny jen se svolením státní ochrany přírody.
6. Zvěř pernatá a srstnatá bude chráněna podle platných předpisů zákona č. 225/1947 Sb., o myslivosti. Ve větším měřítku budou chráněni tetřevi a výři.
7. Nové cesty budované mimo obce budou již v návrhu projednány se státní ochranou přírody.
8. Stavby a technická zařízení mimo stavební obvody obcí budou usku-tečňovány jen po schválení státní ochranou přírody. Stavba chat, vyjma v územích k tomu určených, se nedovoluje.
9. Lámání skal, dobývání zemin a otavírání nových lomů a pískoven není dovoleno. Případné výjimky mohou být povoleny pouze po schválení státní ochranou přírody.
10. Horolezectví se povoluje jen organizovaným horolezcům.
11. Ve státních přírodních rezervacích v lesních střediscích Kostí, Pe-lešanech a Žehrově, které jsou rezervacemi ř í z o n ý m í, budou veške-ré nutné zásahy prováděny pouze po dohodě s ministerstvem kultury.
12. Závažné zásahy do přírody chráněné krajinné oblasti musí být na-před hlášeny ministerstvu kultury, a smějí být prováděny jen s jeho sou-hlasem.
13. Ochranné podmínky platí pro všechny nástupce v držbě pozemků; pod-mínky týkající se lesů budou poznamenány a tradovány v hospodářských les-ních plánech.
14. Jinak nejsou vlastnická práva zřízením chráněné krajinné oblasti a státních přírodních rezervací dotčena.
15. Přírodu chráněného území není dovoleno jakýmkoliv způsobem poško-zovat; její poškozování nebo ničení se stíhá podle § 125 trestního zákona správního, pokud nejde o čin přísněji trestný.
16. Kontrola zachovávání podmínek přísluší ministerstvu kultury, orgá-nům státní ochrany přírody a orgánům lesnickým.

Náměstek ministra:
B u ř í v a l v. r.